

ŘEČ PŘED NÁSTUPEM DO ŠKOLY

Společenská rovina řeči před nástupem do školy

- na požádání splní daný pokyn
- klade otázky
- při řeči používá gesta
- organizuje chování ostatních (nakresli mi obrázek, pojď si hrát...)
- zvládá ritualizovaná společenská pravidla (pozdraví, poděkuje, poprosí)
- komentuje předměty a probíhající situace (letí letadlo)
- zná své jméno, jména svých sourozenců a rodičů, ví, kde bydlí
- dokáže navázat a udržet kontakt s vrstevníky i s dospělými (které zná)
- vyjadřuje svůj názor

Slovní zásoba před nástupem do školy

- dítě pozná, co je na obrázku a pojmenuje ho (sluníčko, pesek, maminka atd.)
- dítě pojmenuje činnosti – jak dělá kočka? Co dělá maminka?
- dítě pojmenuje vlastnosti lidí – jaký je strom? (vysoký, zlomený atd.), jaká je paní učitelka? (veselá, hodná, přísná)
- dítě umí přiřadit obrázky k nadřazenému pojmu (vybere např. podle pokynu obrázky ovoce)
- dítě umí určit souvislosti – proč jsou na chodníku kaluže? Proč maminka chodí do práce?
- dítě umí popsat, k čemu slouží předměty denní potřeby
- dítě umí tvořit přirovnání – míč je kulatý jako..., jablko je sladké jako...
- dítě rozumí časovým pojmům a správně je používá – den/noc, ráno/poledne/večer, včera/dnes/zítřka
- recituje krátké básničky, zná písničky
- pozná a pojmenuje základní barvy a některé odstíny (světle/tmavě modrá)
- zapamatuje si krátký vzkaz a vyřídí ho

Gramatická rovina řeči před nástupem do školy

- Dítě používá všechny slovní druhy
- Dítě umí určit rod pomocí ukazovacích zájmen (ten, ta, to)
- dítě umí přechylovat rody (učitel/učitelka, zahradník/zahradnice), může se ještě splést např. ve slovech plavec/plavkyně
- používá jednotné i množné číslo (pes/psi)
- užívá správně minulý čas, plete se jen v obtížných či méně užívaných slovech (např. tluče/tloukl)
- dítě umí používat správně předložky, neplete si nad/na, před/za atd.
- užívá podmíňovací způsob sloves (Kdybych nebyl nemocný, šel bych do školky)
- tvoří rozvitě souvětí
- vypráví známý příběh podle obrázku nebo i bez něj

Výslovnost před nástupem do školy

- dítě vyslovuje správně všechny hlásky, výjimkou mohou být
  - o **hláska R** – pokud ji v době zápisu dítě neumí vyslovit, mělo by již být v péči logopeda, doporučuji začít hlásku R aktivně řešit po 5. roce s logopedem
  - o **hláska Ř** – pokud dítě neumí R, pravděpodobně bude mít i problém s hláskou Ř (ale není to pravidlo). Pokud neumí pouze hlásku Ř, nejpozději v době zápisu doporučuji konzultaci s logopedem (v 5,5 letech)
  - o **výslovnost sykavek C, S, Z a Č, Š, Ž** může být nepřesná, pokud však dítě sykavky zaměňuje, jsou nesrozumitelné nebo je v řeči vynechává, doporučuji konzultaci s logopedem nejpozději po pátém roce